

B U L L E T I N

Společnosti Otokara Březiny

60

Jaroměřice nad Rokytnou
PROSINEC 2012

Předtuchy

Otokar Březina

Dým předtuchy se plazil mou duší ze sražených požárů svát.
Odpověď němou na neznámá slova na rtech cítil jsem tát.
Sinavým deštěm hasil má světla budoucích soumraků pád
a s úzkostným pohledem se ke mně tulily barvy.

Zdlouhavý rytmus věčného chóru v duši mi výstražně sáh.
A slitá echa tisíců kroků, jež zapadly v staletých tmách,
jak odražená z klenutých chodeb mých budoucích drah
vyšla mi naproti poselstvím tajemné jednoty snění.

Šílená jasnost mi letěla smysly, druhého zraku sršící proud,
jenž probíhá časem, krvavá zaříznutí mystických pout,
nárazy vesel zakletých loďstev, jež z dalek slyšel jsem plout
k přístavům zavřeným dosud, pod blankyty nerozpjatými.

I tušil jsem bolestnou souvislost věcí, staletých paprsků slet,
jenž vyzařuje se z duší a v duše se odráží zpět
snem příšerným otevřených očí, snem žízně, krve a let,
ježž určil jsi sníti do splnění odvěké kletby.

I modlila se má úzkost a v její slova zněl signál Anděla žní,
jenž v ložnici duší výkřikem agónie do snění zní
zvoleným žencům, již odejít mají, a těm, kteří opodál sní,
zpívá o těžké, nepřetržité práci na věčných nivách.

Řeč u hrobu Otokara Březiny v Jaroměřicích 15. 9. 2012

Jiří Kuběna

„Na všech místech současně pracuje Slovo, Láska A Smrt“: takto trojjedině nás, drahý Mistře, ujišťuješ o nezbytné, ale i nedělitelné podstatě všeho bytí tady na Zemi.

Všichni to víme: bez Smrti není života. Známe to už z pohádek: dodnes by lítalo po dvoře prase, marně proháněné řezníkovou paličkou, dodnes by se městy i vesnicemi valily zástupy živých mrtvých, a všichni bychom se časem změnili jen v bludné woo-doo, vampýry marně volající po smrti, kdyby ten příliš chytrý švec nevysvobodil ze svého lepu, ze své stoličky kmotříčku Smrt. A přece – tohle vidění Smrti je jaksi jen abstraktní, a příliš nás neděsí, teprve pak, a ne dřív, jak praví Viktor Dyk, až když „Smrt se zkonkretisovala.“

Mně to začalo naostro přesně před rokem. Vlastně dřív: tehdy, když Václav Havel mi dal přečíst (a je to už pět let) své *Odcházení*, i když zde jde především o odchod člověka moci ze sféry moci. Tehdy jsem poprvé ucítil jak se mi v krajině žaludeční, a i v klenbě lebky, v hlubinách srdce, rozezněl Tvůj, Mistře, aktualizovaný, Žalm odcházejících pokolení. Ale vloni – vloni a ještě i letos – mne navštívila smrt daleko bezprostředněji, osobněji, zcela konkrétně: kácelo se v mé bezprostřední blízkosti, právě v mém lese.

Nejprve – jen krátce po setkání tady u nás na Bítově - smrt mého drahého bratra Zdeňka v dalekém Švýcarsku, po němž zůstala jen ta zoufale z jezera trčící ruka, potom na podzim smrt mého souseda - básníka Ivana Martina Jirouse-Magora, krátce poté, kdy se, zjevně nemocen, objevil ještě na hradě při mých pětasedmdesátinách, ale už jen jako přízrak, a jeho pohřeb v Kostelním Vydří, kdy jsem se s ním rozloučil při mši svaté řečí nad rakví, a konečně – rána sice dávno čekaná, ale svým způsobem nejhlubší, odchod – mého přítele vlastně celoživotního – i když především ve sféře umění, v rovině osobní, Václava Havla. Při slavném Dvořákově Requiem ve svatovítské

katedrále, kdy pod žebrovím řítících se kleneb burácely hromy a blesky a hučely pozouny Soudu Posledního, a i tam nad tím, co z něj zbylo smrtelného, ve strašnickém krematoriu, bylo nad a za soukromou bolestí zřejmé jedno: že definitivně končí epocha, také má epocha, že se přesouvají a mizí v propadlišti zas jedny kulisy právě skončeného představení, zas jednoho divadla dějin.

O čem tedy bych se, drahý Mistře, měl zmínit dnes, z čeho víc se tu zpovídat od těch dob, kdy jsem tu hovořil před rokem: Navštívila mne smrt. „Najednou, uprostřed cesty, po níž jsme tisíckrát šli ve svých myšlenkách, obrácených k věcem této země, udeří do naší bytosti úžasná jistota, že jdeme k smrti.“ Ale bez smrti opravdu není života tady na zemi. Na všech místech současně pracuje Slovo, Láska a Smrt. Slovo, Logos, Vtělené i vtělit se chystající Božské Slovo, které bylo na počátku a je na konci Všeho, Slovo, které je Bůh. Slovo, drahý Mistře, které povýtce oslovuje nás – slovesné – umělce: v našem národě, naší řeči, v našem jazyce věčnosti Slovo význačným způsobem právě Tvé, k němuž se hlásíme jako k poselství božských eonů zvláště naléhavému, i pro naše časy, a právě pro náš duchovně vyprahlý čas, ale i Slovo jako mistrovským umem vládnoucí nástroj, kladivo i dláto v rukou skutečného architekta, svatým Duchem navštíveného Stavitele Chrámu. A Láska – u Tebe nikdy nepřítomná, o nic míň všudypřítomná Láska: „v plamenech zrála Láska Tvá, jak tvrdé hrozny sládlá, a v každém znovuzrození zrak jasnější se skvěl.“

Ale Smrt ?! Dílo málokterého básníka i v měřítku světovém, ani takového Novalise, není snad více prostoupeno vědomím, jistotou smrti, Dílem Smrti, než právě dílo Tvé. „Šla životem Tvým smrt a mlčením vládla, den každý ránu svou a tajemnou svou ztrátu měl“ – zpíváš hned v prvním verši své na sám závěr díla postavené básně, Tisíce srdcí pělo v srdci Tvém, bezpochyby epitafu, shrnujícím Tvou celoživotní zkušenost básníka, a tedy zkušenost na prvním místě právě se Smrtí. Ale vyjádříš se k tomu, ne jednou, i příležitostně, tak třeba Lakomé v r. 1909: „Každým krokem jsme bližší smrti, každým dnem, každou hodinou se více krása ztrácí. Smrt ryje stále zřetelněji rydlem do našich tahů a znamená si nás čím dále tím zřetelněji.“ A tisíc poloh, tisíc podob má – jako v životě lidském – u Tebe smrt: smrt, která si Tě rodí jako básníka přímo z lůna Tvé předčasně zemřelé

matky, Smrt, přítomná pod rouškou Bolesti, naléhavé samoty jako Sestra v díle každého tvůrce, až i ona Smrt .- Vykupitelka, které, „znaveni světem podáme ruku jako Přítelkyni, aby nás odvedla jednou do zahrad Věčnosti“. „Není smrti, a i kdyby byla, byl by v ní zárodek života“ – vyznal bys a vyznal jsi souladně se slovy Walta Whitmana nastokrát, natisíckrát celým svým životem a Dílem. Smrt je tedy bezděčný a bezpečný jediný pevný cíl, je jediná jistota a jen jí se otvírá smysl života, jen ona je ten účtující bod, těsná brána, kde se vykazujeme naší hřivnou – rozmnoženou, anebo osudně nezúročenou. Ale smrt je přítomna v každém našem okamžiku, ve výdechu i vdechu, v tepotu srdce: smrt - život, život a smrt. Svým způsobem totéž: Život i Smrt, cesta i poslední Pravda, i dílčí, článkující princip, udávající rytmus a řetězíci svými nezbytnými pauzami, svými zadrhnutími i záškuby jazyka náš vzkaz z tohoto našeho života, naše poznání o tom, co a jak je tady, a jaký je smysl našeho života tady na světě. Smrt všudypřítomná a nenahraditelná, ano – ale jen tady na zemi.

Smrt podle naší nejlepší a nejniternější zkušenosti – kde je Smrti osten Tvůj ?! – byla a je jednou provždy poražena vítězným Slovem, Láskou. Její nezbytná přítomnost tady na zemi, jak s Tebou rádi přiznáváme, není nic jiného, než důsledek tajemné viny, anebo - jak my křesťané vyznáváme, dědičného hříchu, spjatého – tak jako smrt – s naším zrozením. Ale – nebude tomu tak vždycky. Právě překonání smrti, okamžiku pravdy – tím, že touto poslední pravdou projdeme – ale ne s prázdnou, nýbrž se vším dobrým, krásným a pravdivým jež nás předchází - jako Branou, Těsnou Branou, je – a nemůže tomu být jinak, než vstupem do ráje Věčnosti, do Svatých obcování v nikdy nekončícím mystériu, jehož kosmické perspektivy nám dáváš tušit jako nikdo z našich strážných myslitelů, básníků, mudrců.

A vedeš nás až tam, ve šlépějích Slova, svého božského Mistra, kde Není Smrti, kde Život, ten Věčný, teprve teď, pod jinými zákony, může být opravdu božsky, vítězně, žit – „v extasi bolestného štěstí jako porod novoroďičky, v úžasu z nové nádhery jako sen příliš skvělý, z něhož se bojíme procitnout.“

Kde je smrti Osten Tvůj? Už jsme doma: jdeme domů! Ale – než přestoupíme práh – než se – a možná dřív než se nadějeme - nadechneme i my toho nového ozonu, je třeba pochopit : tady na zemi - Na Všech Místech, skutečně na všech místech a Současně, bez ustání, a nezbytně – Pracuje Slovo, Láska, ale i Smrt, a právě Smrt. . Budme vděčni i jí, především jí, tady na zemi poslední pravdě, kterou – kéž !! – necháme – při došlápnutí na druhý břeh - za sebou, navždycky a osudně za sebou! To ona jediná potězká naši skutečnou váhu před životem věčným ve veřejích Věčnosti – a jen ona může nás proměnit – jako poslední výdech moribunda smíšený s křikem novorozence – v život věčný: naši trýznivou smrtelnost v naši třikrát blaženou nesmrtelnost. Díky jí – díky Smrti – díky za Dílo Smrti, a i za Tvé Dílo Smrti, Drahý Mistře – kterým jsi nás učil, kterým nás učíš žítí – ach navěky žítí! A kéž jednou – až i my jí projdem, a dej Bůh, vítězně projdem – až tam v životě věčném: budme s Bohem a – na shledanou! A i s Tebou, a právě s Tebou, náš drahý Učiteli a Mistře - nashledanou! Za všechno díky!

Otokar Březina, tulák po hvězdách

Dr. Milan Kameník:

Jméno Otokara Březiny skoro souzní se světem nadpozemských fenoménů. Vesmír, hvězdy, sluneční záře, astrální říše - to byla slova, která měl jaroměřický Pán slova nepochybně v oblibě. S těmito pojmy spojoval své vidiny. Skoro bychom ho mohli považovat za nebešťana. Četl jsem nedávno, že indiští bozi-déвовé sídlili na nebeských tělesech ve vyšších sférách. Říkám si, že by si takové planetární obydlí blaženosti zasloužil i Otokar Březina. Opravdu, proč by vedle mýtických sídel, jako je Krišnalóka, Višnulóka, Bráhmálóka nebo Indralóka, nemohla existovat i - *Březinalóka*?

Vroucně bych si to přál. Vždyť Otokar Březina je z mnoha hledisek náš *adikavi*, náš první, hlavní a původní básník, jak zněl v sanskrtu čestný titul pro Mahariši Valmikiho, autora slavného staroindického eposu Rámajána.

Březinovu zálibu v cizích kosmických světech zkoumalo již mnoho autorů. Dovolávám se tu svědectví profesora Františka Jecha, jenž napsal:

„Nebylo básníka v literatuře světové, který by tak miloval hvězdný svět a pronikl do tajemství noci tak dokonale jako Otokar Březina.“

A dále František Jech shrnul svou charakteristiku jaroměřického Mistra takto:

„Otokar Březina byl básníkem noci a hvězd.“

„Noci a hvězdy přivedly Otokara Březinu k vyššímu životu.“

Řekl bych, že kosmický aspekt Březinova díla, který tu František Jech vyzdvihuje, našeho básníka jenom šlechtí. Každý opravdu velký myslitel a básník se musí s otázkou vesmíru nějak vypořádat. Nemůže ji obejít. Pokud to učiní, zvolí si průměrnost, dříve nebo později upadne do všednosti. Nemůže být nadčasový.

Také Jakub Deml nám na počátku svého *Svědectví o Otokaru Březinovi* podal instrument ke zkoumání Březinovy duše. Uvedl, že mu Otokar Březina jednou pravil:

„Každý má na dně své propasti jezírko a v něm se shlíží...“

„Toto jezírko je nejspodnější zrcadlo, tady se zrcadlí nejzazší vidění života a světa.“

A Jakub Deml dodal, že přátelé Otokara Březiny pochopí, co jest na dně propasti jeho...

Tento Demlův působivý obraz by si však zasloužil doplnění. Ve skutečnosti bychom našli u Březiny propasti hned dvě: vedle vnitřní propasti duše i vnější nezměrnou hlubinu vesmíru! Vize Otokara Březiny se zrcadlily i na pozadí abysálního kosmu!

Na zkoumání Březinova díla bychom potřebovali jak drobnohled, tak i dalekohled.

Pohled na noční hvězdnatou oblohu, do vesmírné propasti, je vždycky fascinující. Může nicméně vzbuzovat v člověku velmi rozporuplné pocity, hraničící s obavami a strachem. Může vyvolávat bázeň z nekonečných a mrazivých hlubin vesmíru. Známý je postoj francouzského myslitele, matematika a filozofa ze XVII. století Blaise Pascala. Ten prohlašoval:

« *Le silence éternel des espaces infinis m'effraie.* Věčné mlčení nekonečných prostor mě děsí. »

Hrůze z bezmezných ledových končin kosmu lze podle Pascala čelit pouze cestou náboženské mystiky, niternou vírou v Boha. Musíme se svěřit pod Boží ochranu, podrobit se pokorně nevyzpytatelným záměrům nejvyššího Tvůrce.

Otokar Březina byl rovněž mystik, jeden z největších u nás vůbec, ale přesto se v určitém ohledu jeví jako pravý protipól Blaise Pascala. Pohled do propasti kosmu Otokara Březinu, na rozdíl od francouzského velikána, neděsil, nýbrž právě naopak posiloval!

Třpyt hvězd vzbuzoval u Březiny nadšení, entuziasmus a obdiv. Astrální kult byl pro něj prostředkem duchovního osvobození. Někdy si od vesmíru sliboval i obrodu lidstva. Citujme ještě jednu profesora Františka Jecha:

„Hvězdy nebyly Otokaru Březinovi pouhou dekorací noci a básní, ani předmětem chladného vědeckého výzkumu, ani útočištěm milostného roztoužení, nýbrž podkladem životního názoru, základem životní víry.“

Jechův obdivný komentář však asi bude dnes přijatelný jen pro malý okruh příslušníků našeho národa. Přiznejme si jedno: lidé v našich zemích jsou založeni spíše přízemně. Odmítají patetická slova, mystické cítění je jim cizí, více než nebeská tělesa si cení hmotné pozemské statky. To je ono proslulé české plebejství, nad nímž hořkovali již někteří národní buditelé a koneckonců i sám Březina.

To je rovněž asi pravá příčina rozšíření ateismu, jímž se v současnosti hloupě vychloubáme před světem. Toto založení typu terre-à-terre uzavírá mnohým z nás i cestu ke kosmickému tajemství Otokara Březiny. Chcete malou ukázkou myšlení našeho občana?

Postěžoval jsem si nedávno jednomu známému, profesí ekonomovi, že Muzeum Otokara Březiny v Jaroměřicích nad Rokytnou by nutně potřebovalo nějakou finanční podporu. A hořce jsem dodal, že fotbalový stadion v Jihlavě dostane z veřejných prostředků několik desítek milionů Kč na vyhřívaný trávník, aby našim fotbalistům neumrzly nožičky. Můj známý ekonom se rozesmál a rozšafně mi odvětil:

„To je pochopitelné. Čemu se divíte? O Březinu se lidi tolik nezajímají, ale o fotbal ano!“

Je-li tomu tak, je to znamení naší hanby. Je to vpravdě tragédie naší doby. Dříve byl Březina světlym vzorem i pro prosté lidi. Moje vlastní babička Božena Náměstková, která pocházela z obyčejné rolnické rodiny a žila nedaleko básníkovy rodiště v Horní Cerekvi, nám doma o Otokaru Březinovi často obdivně vyprávěla. Neměla vyšší vzdělání, a přesto byla pravou misionářkou úcty k velkému rodákovi z blízkých Počátek. Stará generace však odešla, a v současnosti ani mnozí vysokoškolští studenti u nás netuší, kdo to Březina vlastně byl...

Nicméně ani všichni ctitelé a znalci Otokara Březiny vždycky nedokáží nebo nechtějí jaroměřického básníka na jeho cestě do univerza následovat. Jiří Kuběna, jehož považuji za nejnadanějšího kouzelníka v oboru magie slov vůbec (můj exemplář jeho Paměti básníka je už od stálého pročitání docela rozdrbaný), napsal:

„Na Březinově díle básnickém nepřitahovaly mne nikdy napůl humanistické, napůl nietzscheánské kosmicko-utopistické iluse...“

A dále Jiří Kuběna (v souladu s jinými hodnotiteli) naznačuje, že Březinova kosmická poezie je cenná především svou formou. Obsah je již dnes překonaný, neadekvátní skutečnosti, mnoho nám neříká. Není možno se s ním příliš ztotožňovat.

Tento kritický postoj je pochopitelný. Mnoho představ z konce XIX. a počátku XX. století se rozplynulo. Březina, po vzoru francouzského hvězdáře Camille Flammariona, mohl v určitém stádiu svého života věřit v existenci vyšších bytostí na okolních planetách sluneční soustavy nebo na jiných tělesech Mléčné dráhy. Dnes jsou badatelé mnohem skeptičtější. Naše Země obíhá jako jediná kolem Slunce

v takzvané obyvatelné zóně. Všude kolem je buď příliš horko, anebo naopak příliš mrazivo. Byla třeba celá řada zázraků, aby na naší planetě život vznikl a udržel se po tři miliardy let. Je to asi něco neopakovatelného.

Připomenu jen jeden novější vědecký poznatek. Německý astronom Harald Lesch uvádí, že Slunce muselo původně vzniknout mnohem blíže středu galaxie Mléčné dráhy. To je však oblast intenzivního vzniku nových hvězd, a tudíž zóna velmi nebezpečná. Avšak naše Slunce později vycestovalo na okraj Mléčné dráhy, do míst, kde byly pro vývoj biosféry podmínky příznivější. Jinak řečeno: kdyby se naše stálice vytvořila na místě, kde je nyní, asi by neměla svoji rodinu oběžnic. Slunce se muselo zrodit jinde, a pak své původní rodiště opustit. Jinak by se na Zemi neujal život...

Nad takovou neuvěřitelnou shodou kosmických náhod opravdu zůstává rozum stát! Leschovo migrující Slunce je jedním z dokladů toho, že jiskru života v kosmu nelze jen tak jednoduše vykřesat.

Existence astrálních bratří, o nichž jaroměřický mystik sníval, je tudíž velmi nepravděpodobná. Žádná blízká setkání třetího druhu nelze očekávat. Zdá se mi nicméně, že současná astronomie i ekologie přece jen některé zdánlivě iluzorní představy Otokara Březiny rehabilitují.

Dejme slovo současnému německému badateli Hoimarů von Dithfurth:

„Od doby Koperníka je lidstvo přesvědčeno, že žije na ztracené planetě, která bezcílně a bez vztahu k jiným nebeským tělesům putuje nekonečným a nepřátelským studeným vesmírem. Není vyšší síly, která by se zajímala o náš osud. Odtud pochází zčásti i současný cynismus a nihilismus mnoha lidí.“

„Avšak v poslední době se ukazuje, že tento obraz neodpovídá skutečnosti. Vědci objevili udivující množství vztahů, které poutají náš životní prostor k nejzazším hlubinám kosmu. Ukazuje se, že bez propastných hloubek vesmíru a bez interstelárních souvislostí by život na Zemi nevznikl nebo by se neudržel. Dnes víme, že nežijeme v bezútesné izolaci nepřátelského vesmíru.“

„Myriády hvězd, které obíhají v nepředstavitelných vzdálenostech od Země, jsou kupodivu spojeny i s naším osudem!“ Tezím Hoimara von Dithfurtha přitakává i francouzský myslitel Edgar Morin: „Veškerý život je původu astrálního: všechny potřebné prvky byly vytaveny ve sluncích a vyvrženy do kosmického prostoru při hvězdné agónii.“ Aby

pochopti pozemskou realitu, následují tedy dnes vědci Březinovu výzvu z básně *Nepřemožitelní rostem*: „Hvězd se ptej, jež letí nad námi, slunci, která vyjíždějí se spřežením zemí...“ Ano, Březina tak radil plným právem. Země není izolovanou kosmickou říší středu. Okolní oběžnice terrestrické i vzdálení plynní obři, galaktické černé díry, novy i bílí trpaslíci netvoří jen jakési kulisy našeho pozemského bytí. Naše kontinenty, naše oceány, naše horstva, naše lesy i samo lidstvo jsou výslednicí dějů vzdálených stovky, tisíce a miliony světelných let. Atomy našich těl vznikly v jádrech hvězd, které explodovaly před miliardami roků kdesi v nedosažitelných temných hlubinách kosmického oceánu. Můžeme o sobě říci, že jsme děti hvězd. A dosud stále jsme na svých hvězdných rodičích závislí. Otokar Březina netvrdil nic jiného. Intuitivně rozpoznal naše spojení s hvězdami. Snad jenom promlouval ezoteričtějším a komplikovanějším jazykem než Hoimar von Dithfurth či Edgar Morin. Když Otokar Březina vztahoval své paže k nočnímu nebi, nebylo to žádné podivínství. Chtěl nám předat veliké poselství, před nímž si ve své malosti a omezenosti nezřídka ucpáváme uši:

„Pro hroby nescíslných těl je země dosti hluboká. Ale duše potřebuje k rozletu celý vesmír!“ (Báseň *Hvězd hasnou tisíce...*)

V Jihlavě, listopad 2012

O KRIZI LIDSKÉ DŮVĚRY A SLUŽBY

Karel Plocek

Bylo to ještě v dobách starých pořádků, kdy jsem na základě svých praktických zkušeností v přímé práci s lidmi jako psycholog a psychoterapeut dovodil, že náš současný svět trpí dvěma hlubokými krizemi, a to krizí lidské důvěry a krizí lidské služby. Bylo mně tehdy jasné, že se to vůbec netýká jen tehdejšího marxistického totalitního „tábora míru a socialismu“, ale ve stejné míře takzvaného „svobodného světa“. Oba světy tvořily totiž komplementární celek. V prvním byl člověk marxistickou totalitou

oloupen o své vyšší vnitřní určení a **jeho lidská hodnota byla redukována na pracovní sílu**. Dokud měl hodnotu pracovní síly, stát se o něj staral – „svoboda nesvoboda“ – jen aby jej dostal například v případě nemoci (tj. ztráty hodnoty pracovní síly) zase co nejrychleji „do procesu“ (rozuměj: pracovního procesu). Ale za příbuznými do zahraničí jej bez rukojmí pustil okamžitě teprve tehdy, když tuto hodnotu pracovní síly jako důchodce definitivně ztratil. **Ve „svobodném světě“ platil zase komplementární axiom: člověk měl a má v něm nadále (jak se často přesvědčujeme již přes dvacet let na vlastní kůži) „hodnotu“, jestliže má peníze.** V prvním ze dvou zdánlivě nesmiřitelně proti sobě stojících táborů platilo nevyslovené: **POWER IS MONEY**. A společnost se také podle toho diferencovala, resp. polarizovala. Masa **ANONYMNÍCH** jedinců (v době do listopadu 1989 to byl **LID!**) žila mezi póly **MOC** versus **NE - MOC**, a osobnost jedince se v této mase měla rozpustit jako kostka cukru v čaji. Ve druhém případě je společnost atomizována na stále více individualistické (až egoistické) jednotlivce, kteří mají podle motivací, které jsou jim navozovány od nejútlejšího věku, veškerou svou energii vyčerpávat na sledování svých vlastních, výlučně individuálních cílů. Platí v ní rovněž nevyslovený axiom, který vymezuje těžiště hodnoty člověka v této společnosti na zcela komplementární výrok v opačném gardu - **MONEY IS POWER** Tam to byl vypjatý **KOLEKTIVISMUS** - zde je to stále vypjatější **INDIVIDUALISMUS**. A na tyto dvě podivné filozoficko–antropologické definice člověka, které vymezují jakousi již značně zapáchající zátoku jeho moderních dějin, jako by byl tedy zredukován a stále je redukován lidský život.

Tento jev svědčí o ztrátě křesťanských kořenů Západu. Ty byly totiž duchovním základem, z něhož byly čerpány energie na cestě jeho národů z antického barbarství k pokročilejší kultuře lidské rovnosti a lásky k bližnímu (všichni lidé jsou dětmi Božími a sestrami a bratry v Kristu). **Po staletí byl sváděn neviditelný duchovní boj o naplňování vyššího vnitřního určení člověka – totiž bezpodmínečné, na pozemských poměrech nezávislé vyzvednutí jeho osobnosti z kolektivní masy a postupný rozvoj jeho jedinečnosti jako lidské bytosti, která svým životem a jeho nejvyšším cílem přerůstá ze světa viditelného a**

pomíjivého do světa neviditelného a nepomíjivého. Neboť úběžníkem veškerého života na této Zemi i celého vesmíru v žitém křesťanství je KRISTUS, jenž člověku jako BOHOČLOVĚK vychází svým vtělením a obětí vstříc. Pojato zcela „moderně“ a „vědecky“, je to v evoluci opačný bod či pól, k němuž celá evoluce od „velkého třesku“ směřuje, totiž nikoli ENTROPIE. - opětovný návrat k elementárnímu stadiu a k absolutní nule. (Zde poznamenávám, že vědecké poznání je dílčí a za čas se mohou objevit hypotézy jiné, proto ty uvozovky.) Proto takový vědec a současně mystik, jako byl Pierre Teilhard de Chardin (1881-1955) mohl své krédo vyjádřit jednou větou: Věřím, že vesmír je evoluce, věřím, že evoluce tíhne k duchu, věřím, že duch se naplňuje v osobnosti, věřím, že naplněním osobnosti je KRISTUS univerza. Tento evoluční proces se uskutečňuje růstem komplexnosti světa, a to jeho vnější (fyzické) a současně i vnitřní (psychické) stránky. Do objevení člověka probíhá na úrovni nevědomé psychiky zvířat, od úrovně člověka pak v rovině jeho vědomé vrstvy, takže dostává mravní rozměr). Vnější zkomplexňování (tj. pouhé „nabalování hmoty“) bez růstu vnitřní stránky (psyché) není ještě vývoj. Na lidské úrovni jsou pro opravdový růst vnitřní stránky rozhodující dvě kritéria: Je to **růst poznání** (od antiky chápaného jako projevu základního principu, který je označován jako LOGOS) a **růst lásky** (nikoli ovšem v primitivním současném pojetí redukováném na princip slasti či zúženého dokonce na sexualitu, ale pojímané přitom od nejstarších dob jako kosmického principu, jímž je ERÓS KOSMOGONOS, vesmír tvořící síla, jež spojuje a drží pohromadě všechny věci). Pro opravdový lidský pokrok je přitom bezpodmínečně nutné spojení obou stránek tohoto vývojového procesu, neboť pouhé poznání bez lásky může zavést člověka do velkých nebezpečí a k neslýchaným krutostem, a láska bez poznání je slepá a v nejlepším případě může být hloupá. Geniálně vyjádřil tuto skutečnost náš velký duch Otokar Březina, když ve svém eseji MÍR napsal : „**Kdo uchvacuje z věcí této země více nežli je nutno k udržení života, k dílu poznání a lásky, je spolupracovníkem smrti.**“ Jazykem takzvaného moderního vědeckého člověka řečeno: Takový jedinec spěje evolučně nikoli kupředu a vzhůru , ale zpět do počáteční jednoduchosti a nicoty, tedy směrem k entropii.

V plném křesťanství jsou tedy v životě člověka nutně spojována obě tato kritéria (O.Březina). V Novém zákoně je proto velmi mnoho důrazných apelů na růst vědomí (symbolika světla, jeho růstu, bdění, atd.) a jeho základní zvěstí je láska, jejímž vrcholným projevem je Kristova oběť.

Naplňování nejvnitřnějšího, absolutního, na pozemských instancích nezávislého určení člověka se děje jen za předpokladu základního praktického křesťanského východiska, jímž je **láska k bližnímu**. Na ní a jedině na ní může být trvale budována **mezilidská důvěra** a **mezilidská služba**. Nemůže se tedy uskutečňovat v poměrech, kdy je jeden člověk pro druhého pouhým objektem mocenské manipulace nebo zisku. Pak se život člověka i pospolitosti mění v džungli.

Vrcholným úběžníkem dějinného kolektivního i individuálního úsilí o naplnění smyslu lidského života byl a zůstává Bohočlověk – Kristus a jeho vykupitelské sebeobětování. Zvláště moderní dějiny podtrhly oba tyto základní předpoklady: **bez lidské důvěry neexistuje opravdový lidský vztah. Bezvztahový člověk je lidské monstrum, neboť psýché žije ze vztahu a je svou podstatou nejvztahovější skutečností, jakou vůbec známe.** A nikdo nežije sám sobě, nýbrž jsme na sebe odkázáni různými formami vzájemných vztahů a služeb od narození do smrti, a to s postupující dělbou práce stále více a více. Takto vypadá svět, podíváme-li se na něj reálně. Jinak ovšem vypadá, podaří-li se někomu nasadit masám šalebné ideologické brýle a ovládne-li je místo žitého křesťanství nějaká zástupná spásná ideologie a zmocní se jich jako kolektivní blud. Pak se objeví trvalá krize důvěry v tak elementárních vztazích, jako je vztah rodiče-děti, manžel-manželka, mladí-staří, žák-učitel, lékař a nemocný, atd. Tento jev svědčí o kulturním scestí a není-li včas korigován, ústí v krizi dané kultury.

BŘEZINŮV ČTENÁŘ VILÉM ZÁVADA

Vilém Závada vstoupil do literatury svou sbírkou *Panychida* v roce 1927. Fučík spatřuje v Zavadově poezii dokonce jistou *absolutnost*,

kterýžto dojem jej pravděpodobně vede až k výroku, že „v Závadovi vyúsťuje linie březinovsko-durychovská,“ (Fučík 1998; 181).

Závadu s Březinou do souvislosti dává i *Masarykův slovník naučný VII* z roku 1933, jenž Závadu líčí jako „pokračovatele poetické generace... a ve sbírce *Siréna (1932)* se přihlásil k básnickému odkazu O. Březiny.

Ani sám Závada svůj vřelý vztah ke staršímu básníkovi nikdy nevyvracel. O tom, že se po většinu života aktivně účastnil budování březinovského kultu, svědčí nejen výše zmíněná báseň a výpovědi v poskytovaných rozhovorech, ale především Závadova publicistická činnost. K Březinovým šedesátým narozeninám v roce 1928 vychází v *Rozpravách Aventina* Závadova rozsáhlá gratulace *Místo blahopřání několik improvisací*, při příležitosti sto let od básníkovy narození v roce 1968 zase vzpomínková esej *Otokar Březina*.

Pokusme se na základě Závadových textů týkajících se Otokara Březiny zjistit, jak vypadal Závadův konstrukt Březinovy osobnosti, v čem dle něj spočívaly kvality jeho poezie a v závěru nastínit, zda se opravdu promítaly do Závadových vlastních sbírek.

Prvním textem, v němž se Závada Březinou zabývá, je již zmíněná gratulace *Místo blahopřání několik improvisací*. Závada se nechává Březinovým patosem s rozkoší unášet a při představách narozeninového dne zbožňovaného básníka nešetří obrazností: „*Probuditi hvězdy z lethargického spánku sfing a rozhlaholiti jejich zvonkovou hru a rozehřmíti fanfáry slunce. Dáti znamení pramínkům, aby flétnovým crkotem doprovázely břeskné pozouny řek a do fortissima rozhučené oceány. Za taktování blesků! Zvěstovati tuto slavnost orchidejím trópů, protěžům mrazivého vzduchu hor a mateřídouškám našich mezí, aby si připravily své nejvzácnější vůně a nachystaly své nejzářivější barvy (...)*“ (Závada 1928).

Typické je též Závadovo umenšování sebe samého za účelem ostřeji vykresleného kontrastu s velikostí Březinovou. Dozvídáme se tak, že „*kdo se jednou dostal do prvního patra domu jaroměřického pekaře, kdo se odvážil zaklepati, když už byl u dveří, komu bylo dopřáno nahlédnouti do předsíně tohoto tvůrce nových kosmů, kdo byl vyznamenán milostí pohleděti mu přímo do očí, stisknout mu ruku, ba dokonce zasednouti za jeho stůl, bude na tuto chvíli vzpomínati jako na nejkrásnější, jimiž ho obdařil život*“ (Závada 1928).

Již jen z uvedených citací je zřejmé, že v Závadově příspěvku do *Rozprav Aventina* – i když vezmeme v potaz případnou dávku Závadovy nadsázky – dochází bezmála k zbožštění Březiny-autora. Zvláště vysoce pak hodnotí Březinův vývoj od mystické lyriky naplněné bolestí, pesimismem a žalem až k naději, k vizím všeobjímajícího bratrství, k smíření a bezvýhradnému přijetí.

Vilém Závada reaguje na Březinovo úmrtí básní, již otiskuje v *Rozpravách Aventina*. Text popisuje pohřební scénérii v Březinově kraji: „*Obloha oděná v žíněný šat deště/ pláče!*“ (Závada 1929; 285). Spolu s oblohou pláče i její protipól-země, jež do sebe Březinovo tělo přijímá: „*A země, která se nad ním naposledy zavírá,/ truchlící pozůstalé utěšuje/ (...)// Ale jak věřit těšitelům, když sami pláčí?*“ (Závada 1929; 285). Březinova postava je vykreslena jako vysoce žádoucí, potřebná, pomáhající až spásná. Mezi čtvrtou a pátou slokou však dochází k výraznému zlomu, který staví první a druhou polovinu básně do vztahu teze a antiteze. Zatímco v prvních čtyřech strofách se koncentruje žal nad ztrátou a atmosféra beznaděje v páté sloce dochází k něčemu, co Závada na Březinovi zvláště vyzdvihoval a již předešlý rok označoval za vítězství jeho ducha, totiž že Březina – stejně jako ve své poezii i v okamžiku smrti – dovede obrátit negativní hodnoty v pozitivní.

V témže roce vychází jako samostatně vydaná bibliofilie ještě jeden Zavadův březinovský text, tentokrát pod názvem *Za Otokarem Březinou*. Vznikl z předešlého příspěvku *Místo blahopřání několik improvisací*, a to následujícím způsobem: nejprve byla z původního článku vyjmuta pasáž odkazující k Březinově jubileu, jež se nacházela přibližně v jeho středu. Nově připojil autor k začátku své „studie“ poměrně dlouhou pasáž, kterou se mu původní verzi sice podařilo přibližně o třetinu rozšířit, avšak opodstatnění k charakteristice nově vzniklého textu jako studie nám z toho stejně neplyne. Práce spíše názorně ukazuje, jak lze z narozeninového přání dovedně utvořit nekrolog.

Závada prisuzuje Březinově verši vysoké vizuální i hudební kvality, avšak jeho největším bohatstvím je pro Závadu myšlenka. Nově vzniklá pasáž dále posiluje Zavadův důraz na duchovnost Březinovy poezie. „*Život smyslů, jenž byl u Březiny tak prudký, tak mohutný a žhavý, že z jeho věna by mohla těžiti celá řada básníků, kteří by zůstali výhradně básníky smyslů, nestačil rozdychtěnému letu*

jeho duše“ (Závada 1970; 154). Materiální svět je takřka s opovržením upozaděn a Březinova smrt je koncipována jako osvobozující vykoupení z omezujícího světa hmoty: „*A tělo bylo básníkovi jenom stanem, jež rozpjala duše na cestě své, aby odpočinula. Po jeho svinutí rozšíří se obzory, zazáří nové hvězdy a objeví se jiný život, v němž žije minulost, přítomnost i budoucnost*“ (Závada 1970; 155).

K 100. výročí Březinova narození píše Vilém Závada esej, nazvanou prostě *Otokar Březina*. Ve vnímání Březinova díla zde lze zaznamenat hned několik posunů. Esej se v porovnání s předcházejícími texty vyznačuje větší střízlivostí. Je nepochybné, že Závada nikdy nepřestal chovat Březinu ve velké úctě: „(...) *Březina patřil k největším lidem našeho rodu, k největším lidem našeho národa*“ (Závada 1980; 184).

Jelikož Březinův vliv přímo na Závadovu vlastní poezii je téma, jež by vydalo na samostatnou práci, pokusme se v závěru nastínit alespoň možnou hypotézu: V Závadových esejích jsme se opakovaně shledávali s náhledem na Březinův lyrický subjekt jako na promlouvajícího vyvržence z lepšího světa. V tomto kontextu je pozoruhodné si uvědomit, že první Závadova sbírka *Panychida* se měla původně jmenovat *Země a ráj* a odkazovat již ve svém názvu právě k takovému lepšímu světu. Že Závada se stylizací svého lyrického subjektu do vyhnance z ráje rovněž pracuje, nám potvrzují například verše „*v kosmickém průvanu jako potrhlý prapor/ se potácím a zpívám a pláču/ a moje naděje si znovu v krvi koupá svoje křídla*“ (Závada 2006; 69). Tragičnost Závadova lyrického subjektu ještě narůstá, když si povšimneme, že po svém vykořenění z ideálního světa se ani neocitá na zemi, nýbrž nešťasten zůstává v *kosmickém průvanu*. Taktéž Závadův mluvčí se uchyluje k budování nového světa, jež se projevuje například ve verších: „*Tobě stačí tůknouti jen na slovíčko/ a s hřměním vynoří se skvělá Atlantis/ jak pod dotykem klávesnice*“ (Závada 2006; 56). Budování nového světa zde probíhá pomocí slov, čímž se dostáváme zpět k Závadově zdůrazňování plnohodnotnosti duchovní reality, jež je pro něj minimálně stejně hmatatelná jako realita hmotná. Postavy, jimiž je Závadova poezie zabydlena, jsou též v roli vyhnanců z ráje. Setkáváme se však s tím, že se na svou původní vlast nerozpomínají a jsou z ní vyvrženy právem: „*ty krásné šelmy žravé ukrutné/ neznají mateřské šňůry pupečné/*

vrženy na tuto planetu ji parcelují/ stavíce na červivých pobřežích z betonu a mramorové křtince/...“ (Závada 2006; 66). Sdílení pocitu vydědění by se tedy dalo považovat za výrazný styčný bod mezi poetikou raných Závadových sbírek a poetikou Březinovou. Rozvinout tyto předpoklady necht' je úkolem dalšího bádání.

Michaela Štěchová, část seminární práce (FF UK), leden 2012
Celý text včetně zdrojů je možné poslat e-mailem.

Petr Holman vydal v Trigonu dílo dlouho očekávané Březiniana II.

Přetiskujeme první recenzi od Jaromíra Slomka:

P. H. a O. B. Č., V. S., F. N., I. F., F. H., V. C., J. L., R. K., J. B. Č., J. Z., F. X. D., O. F., M. P. - A. Z., E. L., K. V., J. F., J. V., J. K., P. H., J. a A. D., J. D., A. G., M. J. D. atd. atd. atd. Takto jsou („zcela záměrně“) zamaskováni autoři textů tvořících mohutnou čítanku nazvanou Březiniana II.

Ale od začátku. Existuje láska na celý život? Taková, jejíž intenzita se časem dokonce spíše zvětšuje než zmenšuje? Ano. Třeba láska k nějakému literárnímu dílu, přecházející v lásku k jeho autorovi, jemuž ji však nemůžeme na tomto světě vyjevit, neboť jsme se s ním minuli - žil v jiné epoše. V mládí objevíme, čteme, znovu čteme (a jejich estetickému účinku se opakovaně rádi vystavujeme) třeba už dávno klasické verše, jsme jimi zasaženi, uhranuti, tedy ztraceni, toužíme od milovaného básníka číst všechno, každé slovo, čtenářská náklonnost roste a sílí, přeroste ve vášeň až sběratelskou, jeho knihami se obklopujeme, v antikvariátech se pídíme po starých edicích, ani to nám nestačí, toužíme číst i věci dosud nepublikované, třeba korespondenci (tiskem z ní sice vyšlo to i ono, ne však kompletní soubor, a tak věnujeme hodně času jejímu shromáždění, což je práce na léta, jenže láska hory přenáší, nakonec po dlouhých letech všechny dostupné dopisy shromáždíme a vydáme knižně ve dvou silných svazcích, pečlivě listy okomentujeme, čímž vytvoříme objevnou biografii), ale chceme ještě víc, třeba proniknout do

autorovy, jak se říká (možná už by se to říkat nemuselo), „tvůrčí dílny“, proto vytvoříme frekvenční autorský slovník - ten sice géniovo tajemství neodhaluje, ani nemůže, to je jako rozebrat katedrálu na jednotlivé cihly a ty pak očíslovat a seřadit, cosi však přece jen sděluje, zbytečný není...

Řeč je v tomto případě o Otokaru Březinovi a jeho velkém ctiteli a spolehlivém znateli, jedenašedesátiletém pražském bohemistovi a indologovi, též hudebníkovi a cestovateli. Jeho jméno je v literárních kruzích (jsou-li u nás ještě jaké literární kruhy) dobře známo, dokonce natolik, že ho tu není nutné uvádět celé, stačí P. H. Ostatně i on důsledně zkracuje na iniciály jména všech březinofilů a březinologů, natož „po roce 1989 (...) náhle a jaksi ‚odnikud‘ se vyrojivších (...) ‚odborníků‘ ‚na Březinu‘“, jejichž texty poskládal do mohutného svazku Březiniana II (Dokumenty, ohlasy, paralely, přesahy 1966-2006; 1463 stran, vydalo nakladatelství, inu, ať je to stylové, řekněme nakladatelství T.). Pro osvěžení paměti je třeba připomenout, že Březiniana (tedy Březiniana I) je název knižního souboru tří březinovských studií, jež v nakladatelství T. (pozor, není shodné s výše uvedeným T.) vydal P. H. roku 2003.

Do aktuálních Březinian, tedy do „dvojky“, jsou pojaty v chronologickém uspořádání důležité březinovské studie a vedle nich novinové články s jednodenní trvanlivostí, ukázky z vlastní privátní korespondence, bohaté a pestré - od dejme tomu „J. S., Stará Boleslav 29. 10. 2004/ (...) Jsem moc ráda, že tě znám.“ přes „?, Stockholm (Švédsko), 7. 10. 2002/ (...) Otokar Brezina was nominated 1916, 1917, 1918, 1920, 1921, 1925, 1928 and 1929. (...)“ po „P. M., Olomouc - Staré Hodolany 25. 4. 2005, ještě pozdě večer/ Mistře, tak už jsi klasik (málem bych řekl establishment!). Ale zasloužíš si to - jako málokdo.“ Jsou tu však i věnování vepsaná do knih, jež dostal P. H. darem, a také třeba milostné verše, mladičkému P. H. kdysi napsané jistou J. L.: „Mé rty se chvějí,/ když spatří Tebe./ Víš, tvá krása není ve tváři, ale v duši./ Tvoje řeč, gesta, vše mne uchvacuje -/ Jsem šťastna, když sedím vedle Tebe/ a dívám se na Tvé ruce.// Vpředu dva reflektory/ ozařují postavu na jevišti, ale já ji nevnímám./ Vidím jen Tvé ruce a koutkem oka tebe./ Vše, čeho ses dotkl, nabývá na vzácnosti -/ a prostě: miluji Tě - MILUJI -/ má nedostupná láska -/

zatím je konec, ale někdy na shledanou!" Tady má místo vše jen trochu březinovské i leccos h-ovského, však nám P. H. říká v předmluvě, že „všechny následující texty se tak či onak a přímo či nepřímo, ztajeně, mnohými oklikami, na první, druhý či jakýkoli další pohled a nepochybně s komplikovaností leckdy málo pochopitelnou vztahují k osobnosti, k prvému, druhému a všem dalším životům Otokara Březiny a ke zjevnému i skrytému, však nepřestajně konstantnímu působení myšlenek i krásy jeho veršů, esejů i umění korespondenčního; v některých časech minulých a také v naší ‚nejohnivější‘ přítomnosti pak - fragmentárně - i k maličkosti pořadatele." Co by asi této nečekané chrestomatii řekl sám O. B.?

Březinovské desatero pro členy SOB

Emil Černý

1. Vždy budu s to obhájit svého Mistra, krále českých básníků
2. Ctím všechny členy SOB bez rozdílů a ochotně jim, dle svých možností, kdykoliv pomohu
3. Neznevážím ani ty členy SOB, kteří mne neuznávají
4. Naučím se nejméně jednu báseň z každé ze 6 knih OB zpaměti tak, aby mnou byla kdykoliv a kdekoliv odrecitována, byť jen jako důkaz mého pevného vztahu k dílu OB
5. Navštívím každoročně nejméně jednou hrob Otokara Březiny v Jaroměřicích n. Rok.
6. Finanční příspěvky pro SOB, k níž náležím, považuji za prvořadou členskou povinnost
7. Prostuduji oba svazky Korespondence OB (editor P. Holman)
8. Neopomenu přispět písemně do Bulletinu SOB, alespoň jednou za rok
9. Zúčastním se pokaždé výroční schůze SOB v Jaroměřicích n. R. a nejméně 2 akcí SOB za jeden rok. Zmaří-li se má přislíbená účast, co nejdříve se omluvím pořadatelům
10. Pokud najdu mezi členstvem SOB svou LÁSKU, budu respektovat její soukromí a vzor OB-EL

ÁMEN !!!

Březiniana II. (editor Petr Holman, 2012, Praha, Triada)

Emil Černý

Dlužno vřele poděkovat a mohutně zatleskat P. Holmanovi, že dokázal přesvědčit k příspěví na dosti nákladnou publikaci, bezesporu velmi potřebnou, ostrůvek v dosti kalných vodách současné knižní produkce. Tedy i náš dík patří: Ministerstvu kultury ČR, Nadaci Českého literárního fondu, Městskému úřadu v Náměšti nad Oslavou a Místnímu úřadu v Jinošově.

Nelze si však nepovzdechnout nad běžnou prodejní cenou této pro březinisty nepostradatelné knihy, tj. Kč 800,- byť je nesporné, že hodnota, kterou získáme jejím studiem mnohonásobně tu finanční převyšuje. Pokud by se podařilo doprovodit tuto důstojnou edici i paperbackovým dotiskem za sumu podstatně nižší, byla by jistě přístupná i těm se splasklou šrajtoflí, (kteréžto slovo je obsaženo v reprezentacním Slovníku jazyka českého sv. 3, 1966, s. 722, Academia). Bylo by namístě, aby členové SOB upozornili pracovníky místních knihoven, že okruh zájemců o OB, jak jsou v této knize uvedeni, je velmi široký a od r. 2006 se bezesporu nadále rozšiřuje i jako nedílná součást protiváhy k medializačnímu škváru a knižnímu pleveli.

Čtenář této publikace si najde na 1463 stranách několik stovek příspěvků od nejrůznějších autorů, kteří mají k OB různý, vesměs však kladný vztah, což nebyl výběrový záměr P. Holmana, takže se mezi uhlašené projevy ojediněle vmísil i vulgární či oplzlý příspěvek, byť nemusel být definitivním míněním autora, krytého iniciálami (jež lze, víceméně snadno, dešifrovat dle rejstříku jmen). Přidržeme se tolerantně přísloví římského skladatele tzv. plačtivých komedií Terentia Afera (Publia): „Homo sum, humani nil a me alienum puto“ (jsem člověk a nic lidského mi není cizí), kterýžto výrok nutno ovšem brát nejen cum grano salis, ale spíše než s tímto „zrnkem soli“ s plným soli pytle, neboť se vymyká, pokud bychom mu přiřkli programový trend, morálce vlastní druhu živoucích tj. „homo sapiens sapiens“, čili „moudrý na kvadrát“. Když už jsem u té latiny, kterou nám starším uměli někteří gymnaziální latináři náležitě zprotivit ve snaze dostat nás na úroveň svých znalostí, navíc texty, kde převažovalo válečnické násilí. Jsem si jist, že latinská róba veršů OB mimořádně mistrně

zhotovená znalcem díla OB a jazyka latinského PhDr. J. Šprinclem (dle mého mínění právě za toto dílo), byť pozdně, by měla být oceněna katedrou klasických jazyků FFMU jako habilitační spis a udělena, byť výjimečně, docentura. Pokud by tedy některý ze členů SOB, dosáhnuvší seniorbřehu, měl zájem udržet alespoň těch svých, bratru 30 miliard zlenivělých neuronů sesedající kůrky mozku svého v užitečné činnosti, pak studium „cizího“ jazyka, smíme-li ovšem bez urážky latinu takto označit, je zburcuje a bezpochyby se jejich sídliště ubrání i takovému beranidlu jaké má na seniory zatížený dobytý Alzheimer. Pochopitelně existuje vedle královské latiny i další buditel pospávajících neuronů jako je např. sumerština, kde se významy skrývají v rozskotačných čárečkách klínového písma, nicméně i v něm se dočteme: anekdoty, aforizmy vedle úředních projevů... Bohužel, česká učebnice tohoto zajímavého jazyka (našich) tzv. černošlavců zatím není k dispozici, byť naši znalci jeho, honosící se světovou proslulostí, existují. Ale, však to znáte, „zájemce o znalosti tohoto druhu třeba vyhledávat speciálním mikroskopem“!

Nezbývá než omluvit se trpělivému čtenáři i stránce či stránkám na nichž by tento příspěvek se mohl zveřejnit a popřát Bulletinu i další a zejména kvalitnější přispívatele než je tento, kající se autor.

Závěrem tedy to podstatné: Březiniana II. by měla být dostupná v každé knihovně, zejména v Jaroměřicích n. Rokytou, jež by si zasloužily ne to bývalé: Jaroměřice na severozápadní dráze, či Jaroměřice u Znojma atp., ale Jaroměřice Březinovo.

Uskutečněné pořady

15. 9. Výroční setkání SOB v Jaroměřicích nad Rok. s Jiřím Kuběnou a Gabrielou Vránovou k 80. výročí SOB se uskutečnilo za velké účasti členů i hostů. Po promluvě Jiřího Kuběny u hrobu našeho básníka se hosté přesunuli do Muzea O. Březiny na malé občerstvení. Část zájemců navštívila byt básníka, v přízemí si prohlédli výstavu Bohuslava Reynka a komentovanou prohlídku Zahrady symbolů se skalkou Karla Čapka. Odpoledne pokračoval program v salonu Restaurace Viola, kde byla instalovaná další výstava Přátelství O. Březiny a F. Bílka. Oficiální část byla zakončena čtením z dopisů

Otokara Březiny a Emilie Lakomé z období 1906-1907 v přednesu Gabriely Vránové a Jiřího Höfra. Hudební doprovod zajistil Zdeněk Plaček.

24. 9. V Městské knihovně v Jihlavě v 17 hod.: Otokar Březina a Emilie Lakomá. Interpretace Gabriela Vránová, hudba Ivan Kremlička

6. 10. V Jaroměřicích nad Rok. v ZŠ O. Březiny v 17 hod.: Vesmír a dílo Otokara Březiny. Přednáší Dr. Milan Kameník.

5. 11. V Památníku Jiřího Mahena v Brně v 17 hod.: Korespondence Otokara Březiny a Emilie Lakomé. Četl Jiří Höfer.

20.11. V Praze se uskutečnil pořad Korespondence Otokara Březiny a Emilie Lakomé.v interpretaci básníka Jonáše P. Hájka a Michaely Hájkové v čítárně v klášteře dominikánů v Husově ulici.

Nejvýznamnější událostí roku 2013 je pro SOB vydání Březiniany II, která mapuje březinovská bádání a události březinovského světa za 40 let. Tuto mravenčí práci lze jen těžko ocenit penězi. Děkujeme autoru Petru Holmanovi!

Připravujeme na 1. čtvrtletí 2013

12. 1. Novoroční setkání v Muzeu O. Březiny ve 13 hod.

23.3. Pietní akt u hrobu Otokara Březiny k výročí jeho úmrtí v 15 hod.
V 16 hod. Čtení z Březiniany II. Bude možnost si tuto knihu, koupit za nejnižší cenu na trhu za 587 Kč (internetová cena).

Duben. Uskutečníme výstavu z díla Josefa Kapinusa v Muzeu O.B.
Pořady v Praze a Brně upřesníme v Bulletinu č. 61, který rozešleme koncem března.

Děkujeme všem členům SOB, kteří řádně zaplatili členské příspěvky.

Všem členům a příznivcům SOB přejeme příjemné a radostné prožití vánočních svátků a hodně zdraví, spokojenosti a štěstí v novém roce.

Výbor SOB

SKUPINA ČEZ

HLAVNÍ PARTNER

Bulletin vychází díky finančnímu příspěví Ministerstva kultury ČR.

Děkujeme partnerům:

Skupina ČEZ, Ministerstvo kultury ČR, Stanislav Hort Třebíč, Město Jaroměřice n. R., Dřevozpracující VD Jaroměřice n. R., Vladislav Motýl, doc. MUDr. Emil Černý, CSc. Brno, MUDr. Jana Langášková, MUDr. Jan Kousalík, MUDr. Blanka Götzová, Lékárna Jaroměřice n. R., Ing. arch. Michal Zlatuška, Antonín Otava, Mgr. Marie Rynešová, doc. PhDr. Jiří Dan, Dr. Ivo Koudelka, Mons. Josef Valerián, Hynek Bednář, Pekárna Klas Jaroměřice, Pekárna A. Maleny Jaroměřice, Dr. Jiří Bělohlávek a dalším drobným dárcům.

Bulletin vydává výbor Společnosti O. Březiny v Jaroměřicích n. Rok., Březinova 46, 675 51, tel.: 603760768. IČO 44065841, e-mail na předsedu Mgr. Jiřího Höfra: hofer.j@seznam.cz, e-mail na studijní knihovnu při Muzeu O. B.: studijniknihovna@otokarbrezina.cz. Adresa našich stránek: www.otokarbrezina.cz.
Toto číslo sestavil výbor SOB, tisk Helena Stejskalová a Blanka Nedvědícká.

Titulní strana: Otokar Březina

Příspěvky do č. 61 dodejte laskavě do 3.3.2012.